

TÜRK GERİATRİ DERNEĞİ VE HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ'NDEN
“1 EKİM ULUSLARARASI YAŞLILAR GÜNÜ” NEDENİYLE DUYURU

YAŞLILIK DÖNEMİNİ SAĞLIKLI GEÇİRMEK GÜNÜMÜZDE BİR AYRICALIKTIR !

Dünyada 1 Ekim tarihi USLARARASI YAŞLILAR GÜNÜ olarak kutlanmaktadır. Bu bağlamda her yıl çeşitli etkinlikler aracılığıyla yaşlılık döneminin önemi, bu dönemde görülen sorunlar ve çözüm önerileri kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü Yaşlılığı 65 yaşından sonraki dönem olarak tanımlanmaktadır. Birleşmiş Milletler'e göre, 60 yaş ve üzeri grubun da yaşlı olarak kabul edilebildiği bilinmektedir. Yaşlı nüfusun artışı, “gelişmişlik göstergesi” olarak kabul edilmekte iken, günümüzde az gelişmiş ve gelişmekte olan toplumların yaşlı nüfusu da artma eğilimindedir.

Bugün Dünyada yaklaşık 600 milyon kişinin 60 yaş ve üzerinde olduğu ifade edilmektedir. Bu rakamın 2025 yılında 1,2 milyara ve 2050 yılında da yaklaşık iki milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Üstelik yaşlıların çoğunluğunun gelişmekte olan ülkelerde yaşayacağı öngörülmektedir.

Türkiye’de halen beş milyon kişi 65 yaş ve üzerindedir. Halen “yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payının % 4-7 olduğu olgun toplum” niteliğinde olan ülkemizin, yakın bir gelecekte yaşlı toplum (yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payının %7'nin üzerinde olduğu toplum) olacağı bilinmektedir.

Yaşlılık Döneminin Bazı Önemli Özellikleri

Yaşlılık döneminde fiziksel ve bilişsel kapasite azalır. Kalp ve damar hastalıkları, inme, kanser, kas ve iskelet sistemi hastalıkları (kemik erimesi, kireçlenme, ağrı), görme ve işitme kaybı, düşme, istismar ve ihmal gibi sorunlar bu dönemde sık görülür. Yaşlılara yönelik sağlık hizmetleri SÜREKLİ, EŞİT, ULAŞILABİLİR ve ÜCRETSİZ olarak sunulmalıdır.

1 EKİM 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (SSGSS) Kanunu'nun sosyal sigortalar açısından getirdiği en önemli değişiklik ve hak kaybı,

yaşlılık aylığının hak edilmesi ve hesaplanması (emeklilik hakları) konusu ile ilgilidir. Yasa emekliliği daha geç, daha güç hale getirirken emekli ve hak sahibi aylıklarında ise ciddi kayıplar yaşanmasına yol açmaktadır.

1. Yaşlılık dönemi kimi toplumlarda AYRIMCILIK yaşanan bir dönem olabilmektedir. Bu ayrımcılık toplumda çoğunlukla sağlık, ekonomik ve sosyal alanlarda gerçekleşmektedir. SSGSS Kanunu'na göre emeklilik yaşının yükseltilmesinin yaratacağı en önemli sorunlardan biri yaşlı işçilerin işten çıkarılması ve yaşlı işsizliği olacaktır. Yaşlanan işçilerin ağır çalışma koşullarına sahip sektörlerde çalışmaları fiziksel ve biyolojik olarak güçleşecektir. Öte yandan işverenler yaşlı işçilerin yerine genç, ucuz ve daha yoğun çalıştırabilecekleri işgücünü tercih edecektir. Bu durum yeni bir yaşlı kuşak işsiz dalgası yaratacak ve bu yaşlı kuşak işsizler güvencesiz ve formal olmayan sektörlerle itilecektir.
2. Uluslararası deneyimler YERİNDE YAŞLANMA kavramını desteklemektedir. Yaşlılar buldukları, alıştıkları sosyal çevrelerinde yaşlanabilmelidir.
3. Yaşlılara yönelik farklı hizmet modelleri entegre bir biçimde geliştirilmelidir: barınmaya ilişkin hizmetler (korunmalı meskenler, huzurevleri, vb), gündüz bakımı ve destek hizmetleri (gündüz bakımevleri, yaşlı dayanışma merkezleri, vb) boş zamanların değerlendirilmesine yönelik hizmetler, çalışma yaşamı ve ekonomik sorunlara yönelik hizmetler
4. Yaşlılık dönemi, yaşlıların yaşamlarını ONURLU BİR ŞEKİLDE sürdürdükleri bir dönem olmalıdır.
5. Yaşlılık döneminde bireylerin her türlü üretime katkıda bulunmasına yönelik ortamlar yaratılmalıdır. Ancak bu sayede yaşlılar deneyimlerini ve birikimlerini kendilerinden sonraki kuşaklara aktarabilir.
6. Yaşlılık dönemi sorunlarının akılcı ve gerçekçi çözümü için, yaşlılık ile ilgili uluslararası ve ulusal eylem planlarında açıkça ifade edildiği şekilde; EKİP ANLAYIŞI ile çalışmak gerekir.

Sonuç olarak YAŞLANABİLEN toplumların yaşlılık dönemini sağlıklı ve üretken geçirebilmeleri için önlemlerin bütüncül, korunmanın öncelendiği, ekip anlayışının var olduğu güçlü, sürekli, denetlenebilen kamusal politikalara gereksinim vardır. Kamusal politikalar, ilgili sektörlerin desteği ile zenginleştirilmeli ve güçlendirilmelidir.

Yararlanılan başlıca kaynaklar:

1. <http://www.un.org/esa/socdev/ageing/whatsnew.html>. Erişim tarihi: 27 Eylül 2009.
2. October: International Day of Older Persons.
http://www.who.int/ageing/events/idop_rationale/en/index.html. Erişim tarihi: 27 Eylül 2009.
3. <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N09/392/74/PDF/N0939274.pdf?OpenElement>. Erişim tarihi: 27 Eylül 2009.
4. Sosyal Güvenlikte Hak Kaybı. Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Birinci Baskı, 2008, s: 17,19.